

SELETUSKIRI

maaeluministri määruse „Taimetervise järelevalvetoimingu tegemise eest võetava tunnitasu määr ning taimetervise järelevalvetoimingu tegemiseks kasutatava ametisõiduki transpordikulu määr 2018. aastal” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Ohtlike taimekahjustajate sisseveo ja leviku vältimiseks Euroopa Liidus on kehtestatud nõuded, millele Euroopa Liitu sisseveetavad, Euroopa Liidust edasi toimetatavad ja Euroopa Liidus turustatavad taimed, taimsed saadused ja muud taimsed materjalid peavad vastama. Enne kaubasaadetise ühendusevälisest riigist Eestisse (Euroopa Liitu) toimetamise lubamist tuleb kontrollida kaubasaadetise vastavust taimekaitseeaduses sätestatud taimetervisenõuetele. Nende taimede, taimsete saaduste ja muude objektide loetelu, mis peavad piiripunktis läbima taimetervise kontrolli, on kehtestatud põllumajandusministri 24. mai 2004. a määrusega nr 97 „Taimede, taimsete saaduste ja muude objektide loetelu, mis peavad olema varustatud fütosanitaarsertifikaadiga ja mis peavad piiripunktis läbima taimetervise kontrolli“¹.

Ühendusevälisest riigist Eestisse toimetatavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide taimetervise järelevalvetoimingud tehakse selleks ettenähtud piiripunktides. Piiripunktide loetelu koos ühendusevälisest riigist Eestisse toimetamiseks lubatud kauba nimekirja ja piiripunktides järelevalvetoimingute tegemise aegadega on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2006. a määrusega nr 3 „Ühendusevälisest riigist Eestisse taime, taimse saaduse ja muu objekti toimetamiseks ettenähtud piiripunktide loetelu ning piiril asuvate piiripunktide ja tunnustatud sihtkohtade kohta esitatavad nõuded ning nende tunnustamise kord“². Teatud kaupade puhul on kaubasaajale oluline, et taimetervise järelevalvetoimingud tehakse kaubasaadetise saabumisega samal päeval, mitte järgmisel päeval või esimesel päeval pärast puhkepäeva, kuid kõik eespool nimetatud määruse lisas nimetatud piiripunktid ei ole avatud ööpäev läbi. Selleks, et kiirendada kaubavahetust ühenduseväliste riikidega, tehakse kaubasaaja taotlusel ühendusevälisest riigist Eestisse toimetatava kaubasaadetise taimetervise järelevalvetoimingud väljakutsel ehk väljaspool taimetervise järelevalvetoimingu tegevate ametnike tööaega (näiteks pärast ametniku tööpäeva lõppu).

Taimetervise järelevalve tasu (edaspidi *järelevalvetasu*) on taimekaitseeaduse alusel kehtestatud määras tasutav summa ühendusevälisest riigist Eestisse toimetatavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide dokumentide ja identsuse kontrolli ning taimekaitseeaduse § 41 lõigete 1 ja 2 alusel tehtava taimetervisenõuetele vastavuse kontrollitoimingute (edaspidi *taimetervise järelevalvetoimingud*) eest. Järelevalvetasu maksmiseks kohustatud isik (edaspidi *kohustatud isik*) on isik, kelle kaubasaadetise suhtes on Põllumajandusamet (edaspidi *PMA*) teinud taimekaitseeaduse § 44¹ lõikes 1 sätestatud taimetervise järelevalvetoimingu. Taimekaitseeaduse § 44² lõike 1 kohaselt on PMA-l õigus väljaspool tööaega isiku taotlusel toimunud väljakutse käigus taimetervise järelevalvetoimingu tegemisele kulunud aja eest võtta lisatasu.

Maaeluministri määruse „Taimetervise järelevalvetoimingu tegemise eest võetava tunnitasu määr ning taimetervise järelevalvetoimingu tegemiseks kasutatava ametisõiduki transpordikulu määr 2018. aastal” eelnõu väljatöötamise vajadus tuleneb taimekaitseeaduse § 44² lõikest 6,

¹ RT I, 02.10.2014, 11

² RT I, 26.08.2015, 21

mille alusel kehtestab maaeluminister igaks aastaks taimetervise järelevalvetoimingu eest võetava tunnitasu ja taimetervise järelevalvetoimingu tegemiseks kasutatava ametisõiduki transpordikulu määra.

Eelnõu ja seletuskirja on ette valmistanud Maaeluministeeriumi taimetervise osakonna peaspetsialist Anette Sepp (625 6139, anette.sepp@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi eelnõule tegi õigusosakonna nõunik Katrin Pööra (625 6147, katrin.poora@agri.ee) ja eelnõu toimetas keeleliselt sama osakonna peaspetsialist Leeni Kohal (625 6165, leeni.kohal@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Taimekaitseaduse § 44² lõike 1 kohaselt on PMA-l õigus taimetervise järelevalvetoimingute tegemise käigus võtta iga taimetervise järelevalvetoimingut teinud ametniku kohta lisatasu järgnevatel juhtudel: väljaspool tööaega isiku taotlusel toimunud väljakutse käigus taimetervise järelevalvetoimingu tegemisele kulunud aja eest; hilinevad kaubasaadetise ooteaja eest väljaspool tööaega; tööajal isiku taotlusel toimunud lisakontrolli tegemisele kulunud aja eest; laboratoorse lisaanalüüsi eest, kinnitamaks järelevalve tulemuste alusel tehtud järelduste õigsust. Eelnimetatud taimetervise järelevalvetoimingu tegemise eest tasu määramisel võetakse arvesse järelevalvetoimingu tegemisele kulunud aega ja ooteaega ametniku kohta. Taimekaitseaduse § 44² lõike 2 kohaselt võetakse tasu arvutamisel aluseks taimetervise järelevalvetoimingut teinud ametniku kulutatud aeg tunni täpsusega ning iga alustatud tund loetakse järgmiseks täistunniks. Arvesse võetakse taimetervise kontrolli tegemise kohta kohalesõiduks ja sealt tagasisõiduks kulunud aeg.

Eelnõu § 1 kohaselt on taimetervise järelevalvetoimingu tegemise eest võetava tunnitasu määr 2018. aastal 9,59 eurot.

Tunnitasu arvutamisel võetakse aluseks taimetervise järelevalvetoimingut teinud ametniku keskmine töötasu, mille arvutamisel lähtutakse taimetervise järelevalvetoiminguid tegevate ametnike keskmisest palgast ning sellelt makstavast sotsiaalmaksust ja töötuskindlustusmaksest taimetervise järelevalvetoimingu tegemisele eelnenud kalendriaastal (PMA kiri 8.1-2/2061-1).

2018. aastal taimetervise järelevalvetoimingu tegemise eest võetava tunnitasu määr kehtestatakse taimetervise järelevalvetoiminguid tegevate ametnike 2017. aasta keskmise töötasu alusel. Töötasu arvutamisel võetakse arvesse igakuiselt makstavat töötasu. Nende arvutuste kohaselt on PMA taimetervise järelevalvetoiminguid tegeva ametniku 2017. aasta keskmine töötasu tunni kohta 9,59 eurot. Võrreldes 2017. aasta keskmise tunnitasu määraga (8,97 eurot) suureneb 2018. aasta keskmine tunnitasu määr 0,62 euro võrra. Keskmise tunnitasu määra muutumine on tingitud PMA ametnike töötasu suurendamisest 2017. aastal.

Eelnõu § 2 kohaselt on taimetervise järelevalvetoimingu tegemiseks kasutatava ametisõiduki transpordikulu määr 2018. aastal 0,28 eurot sõidukilomeetri kohta.

Kohustatud isik kannab ametniku taimetervise kontrolli tegemise kohta kohalesõidu ja sealt tagasisõidu kulud. Kui ametnik kasutab taimetervise kontrolli tegemise kohta kohalesõiduks ja sealt tagasisõiduks PMA ametisõidukit, arvutatakse transpordikulu täiskilomeetrite kohta. Transpordikulu arvutamisel lähtutakse PMA ametisõidukite kasutamise keskmisest kulust sõidukilomeetri kohta teenuse osutamisele eelnenud kalendriaastal (PMA kiri 01.11.2017 nr 1-6/1751-1).

Keskmine kilomeetrikulu arvestamisel liidetakse perioodi ametiautode läbisõit kilomeetrites sõidupäevikute alusel ja sõidukite ülalpidamiskulud (kütus, korrashoiu- ja remondimaterjalid, remondikulud, kindlustus, rent). Kulu jagamisel kilomeetrite arvuga saadakse kulu ühe kilomeetri kohta. Nende arvutuste kohaselt on ametisõiduki keskmine kulu sõidukilomeetri kohta 2017. aastal 0,28 eurot. Võrreldes 2017. aasta keskmise kuluga (0,3 eurot) muutus 2018. aasta keskmine kulu (0,28 eurot) sõidukilomeetri kohta 0,02 eurot.

Eelnõu § 3 kohaselt on määruse jõustumine kavandatud 2018. aasta 1. jaanuaril. Taimekaitseeaduse § 44² lõike 6 kohaselt kehtestab maaeluminister igaks aastaks taimetervise järelevalvetoimingu eest võetava tunnitasu ja taimetervise järelevalvetoimingu tegemiseks kasutatava ametisõiduki transpordikulu määra. Maaeluministri 27. detsembri 2016 a. määrus nr 74 muutub kehtetuks 31.12.2017. Sellest tingituna on määruse jõustumine kavandatud 2018. aasta 1. jaanuaril, mitte üldises korras.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas nõukogu direktiivi 2000/29/EÜ taimedele või taimsetele saadustele kahjulike organismide ühendusse sissetoomise ja seal levimise vastu võetavate kaitsemeetmete kohta (EÜT L 169, 10.07.2000, lk 1–112), artiklis 13d sätestatud nõuetega teenustasu võtmise kohta, mille põhimõtted on üle võetud taimekaitseeadusega.

4. Määruse mõjud

Määrus mõjutab lisatasuna võetava järelevalvetasu maksmiseks kohustatud isikuid ehk isikuid, kelle taotlusel ja kelle taime, taimset saadust või muud objekti sisaldava kaubasaadetise suhtes on PMA ametnik teinud vastavalt taimekaitseeaduse § 44² lõikes 1 sätestatud juhtudel taimetervise järelevalvetoimingu. Võrreldes eelmise aasta keskmise tunnitasu määraga (2017. aastal 8,97 eurot) suureneb 2018. aasta keskmine tunnitasu määr 0,62 euro võrra (2018. aastal 9,59 eurot). Keskmise tunnitasu määra muutumine on tingitud 2017. aastal PMA ametnike töötasu suurendamisest. Võrreldes eelmise aasta transpordikulu määraga (2017. aastal 0,3 eurot) vähenes 2018. aasta transpordikulu määr 0,02 euro võrra, olles 2018. aastal 0,28 eurot kilomeetri kohta. Viimane väljaspool tööaega toimunud väljakutse järelevalvetoimingu tegemiseks toimus 2011. aastal, seega on määruse mõju vähenenud. Kuna muudatuste mõju ei ole oluline, siis puudub vajadus Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri” § 65 lõike 2 kohase määruse eelnõu seletuskirjale lisatava mõjude analüüsi koostamiseks.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Alates 2011. aastast ei ole taimekaitseeaduse § 44² lõikes 1 nimetatud alustel järelevalvetoimingu tegemiseks tehtud ühtegi väljakutset. Lähtudes PMA andmetest on eelnimetatud väljakutse keskmine kestus neli tundi ning keskmine läbitav vahemaa järelevalvetoimingu tegemise kohta kohalesõiduks ja sealt tagasisõiduks 50 km. Eeldades, et 2018. aastal toimuvad väljakutsed järelevalvetoimingu tegemiseks väljaspool tööaega, siis keskmine taimetervise järelevalve lisatasu ühe järelevalvetoimingu tegemise eest on 52,36 eurot, millest 38,36 eurot moodustab taimetervise järelevalvetoimingu tegemise eest võetav tunnitasu ja 14 eurot taimetervise järelevalvetoimingu tegemiseks kasutatava ametisõiduki transpordikulu.

Eelnõu määrusena kehtestamine ei too kaasa lisakulutusi riigieelarve vahenditest.

6. Määruse jõustumine

Määruse jõustumine on kavandatud 2018. aasta 1. jaanuaril.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile.

(allkirjastatud digitaalselt)
Illar Lemetti
Kantsler